Al beïnvloed door één blik op advertentie

Marika de Bruijne

Naar advertenties op het internet, in bladen of op reclameborden wordt meestal niet of nauwelijks gekeken. Toch maakt het uit hoe lang men aan advertenties wordt blootgesteld. Zelfs als het verschil enkele seconden is, kan al een effect in attitudevorming en mate van herinnering worden aangetoond. Dit heeft Millie Elsen, die werkzaam is bij CentERdata, samen met Rik Pieters van Tilburg University onderzocht. De effectiviteit van lange of juist extreem korte, subliminale blootstelling was al bekend, maar de meeste praktijksituaties liggen juist daartussenin. Daarom heeft Elsen mensen gedurende 100 milliseconden tot enkele seconden naar verschillende advertenties laten kijken. Conclusie: die ene blik heeft al effect. Elsens proefschrift *Thin and Thicker Slices: How Advertising Effectiveness Depends on Exposure Duration* is vanaf oktober beschikbaar via Tilburg University Repository.
https://repository.uvt.nl/

Voorganger E-data via EASY toegankelijk

Heidi Berkhout

Onlangs is de complete reeks van het blad *Historia & Informatica*, één van de voorlopers van E-data & Research, gearchiveerd. Het blad verscheen op initiatief van het Nederlands Historisch Data Archief (NHDA, later NHDA/NIWI), de Vereniging voor Geschiedenis en Informatica (VGI) en het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) tussen 1994 en 2005. De reeks geeft als collectie een duidelijk beeld van de ontwikkelingen op het gebied van geschiedenis en informatica.
https://easy.dans.knaw.nl/ui/datasets/id/easy-dataset:50714

Steekproef in het verleden: PAG 2
Het allergrootste netwerk: PAG 5
Gids elektronische jungle: PAG 6
Historia & Informatica
Ongeletterdheid becijferd !

De voorpagina van de eerste H&I
foto Dagmar Striebal

DANS gebruikerspanel
Wilt u meedenken over de diensten van DANS? Ga dan naar www.dans.knaw.nl en word lid van het gebruikerspanel.

Patricia Alkhoven *foto Bart van Vliet*

Erfgoedwereld digitaal steeds comfortabeler

CATCHPlus liep officieel per 1 juli af, maar aan de agenda van projectleider Patricia Alkhoven is dat nog niet te merken.

Erica Renckens

FOCUS

"Alle veertien deelprojecten zijn klaar of bevinden zich in de afrondende fase. Ze worden nog getest, gedocumenteerd en geëvalueerd", vertelt Patricia Alkhoven. "Dat betekent dat we druk zijn alle relevante informatie te verzamelen, zodat ze voor iedereen via onze website in te zien zijn."
CATCHPlus is een vervolgproject op CATCH, dat staat voor *Continuous Access to Cultural Heritage*. In CATCH werken onderzoekers uit de geesteswetenschappen en informatica samen met erfgoedinstellingen aan technieken om de digitale collecties te beheren. CATCHPlus gaat verder waar CATCH ophoudt. Waar is dat? "CATCH resulteerde in verschillende demonstratieversies, halfproducten en dissertaties", legt Alkhoven uit. "In CATCHPlus zijn enkele van deze demo's en halfproducten doorontwikkeld tot volwaardige producten die daadwerkelijk door erfgoedinstellingen worden gebruikt. Valorisatie staat dus centraal in CATCHPlus."
Van de veertien CATCH-deelprojecten zijn er zeven geselecteerd voor doorontwikkeling tot eindproducten. Daarnaast coördineerde het CATCHPlus-projectbureau zelf de ontwikkeling van enkele centrale diensten. De zo ontwikkelde software varieert van een automatische herkenner voor oude handschriften tot een online module die aanbevelingen kan doen op basis van het persoonlijke profiel van bezoekers. De centrale diensten bevatten onder andere een vocabulairebank en digitale *workspaces* waar de collectiebeheerder in kan werken.

Open data

Is de Nederlandse erfgoedwereld wel klaar voor deze toepassingen? "Digitaliseren van analoge bronnen en het opnemen van *born digital*-bestanden maken inmiddels deel uit van de dagelijkse praktijk van erfgoedinstellingen", verzekert Alkhoven. "De afgelopen jaren heb ik het 'digitale klimaat' binnen de sector zien veranderen naar een veel opener attitude, zeker bij de grotere organisaties. De kleinere haken dan maar wat graag aan."
"Ik heb de indruk dat de erfgoedwereld en de wetenschap langzaam naar elkaar toe aan het groeien zijn en dat ook bijvoorbeeld het gebruik van open data daaraan bijdraagt", aldus Alkhoven. "In de *Topsector Creatieve Industrie* speelt hetzelfde: kennisinstellingen werken samen met de private sector. Dat doet CATCHPlus al vanaf het begin. Nu is het zaak die investeringen zo goed mogelijk te verzilveren en duurzaam verder te ontwikkelen."

Ontwikkeling in de gouden driehoek van erfgoed, wetenschap en bedrijven

Behoud van resultaten

"We willen natuurlijk dat de resultaten uit CATCHPlus behouden blijven en onderdeel gaan uitmaken van het bedrijfsproces van de erfgoedinstellingen. Daarom ontwikkelen we samen een businessmodel dat aansluit bij de missie en de doelen van de organisatie", aldus Alkhoven. "Daarnaast zoeken we een plek waar alle ontwikkelde software ondergebracht kan worden, zodat ze maximaal geëxploiteerd en doorontwikkeld kunnen worden. We zoeken een 'erfgoedmakelaar' die deze taken voor zijn rekening neemt. Deze makelaar kan werken vanuit een instelling of vanuit een samenwerkingsverband van grotere erfgoedinstellingen."

DE2012

Daarnaast zullen de resultaten uit CATCHPlus gepresenteerd worden tijdens de Digitaal Erfgoedconferentie (DE), 3 en 4 december in De Doelen in Rotterdam. "We organiseren DE2012 samen met DEN (Digitaal Erfgoed Nederland, red.), die ook de voorgaande edities van DE organiseerde", aldus Alkhoven. "Ik vind het belangrijk dat CATCHPlus niet als project ten grave wordt gedragen, maar dat de resultaten naadloos overgaan in een nieuwe organisatie of bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe producten. DE2012 focust daarom niet op de eindproducten, maar op de nieuwe mogelijkheden voor onderzoek en digitaal erfgoedbeheer."
Het thema van DE, dat jaarlijks wordt afgewisseld met de internationale variant DISH, is dit jaar *Beter weten – Interactie Erfgoed en Wetenschap*. "Hoewel er veel aandacht zal zijn voor de resultaten van CATCHPlus, is het programma veel breder. Alle mogelijke onderwerpen op het snijvlak van wetenschap en digitaal erfgoed komen aan bod. De samenwerking tussen deze twee vakgebieden kan nog zoveel meer mooie resultaten opleveren."

Een goed voorbeeld

Zelf is Patricia Alkhoven een goed voorbeeld van het feit dat de ontwikkelingen niet stil zullen komen te liggen nu CATCHPlus in zijn afrondende fase zit. Sinds februari werkt ze twee dagen per week aan de Universiteit van Amsterdam als coördinator van het Center for Digital Humanities. "We laten jonge onderzoekers kortlopende projecten uitvoeren met een *private partner*. De onderzoekers kunnen zo ervaring opdoen bij bedrijven in de creatieve industrie en de bedrijven kunnen nieuwe producten creëren vanuit de vraag van de wetenschap en erfgoed."
Daarnaast is Alkhoven ook coördinator van innovatienetwerk CLICK Cultureel Erfgoed, waar ze partijen bij elkaar probeert te brengen die elkaar verder zouden kunnen helpen. "De 'gouden driehoek' van samenwerking tussen erfgoed, wetenschap en bedrijven speelt natuurlijk ook een essentiële rol in de *Topsector Creatieve Industrie*. Door deze drie samen te brengen, kunnen ze op termijn wellicht alle drie profiteren."

www.catchplus.nl

KORT

Community van experts van start

SURF nodigt medewerkers van hoger onderwijs- en onderzoeksinstellingen uit om inzichten, kennis en ervaringen op het gebied van onderzoeksdata te delen in de Special Interest Groep (SIG) Research Data. Voorloper van deze 'community van experts' is het Onderzoeksdata Forum. Leden van de kerngroep van de SIG Research Data zijn: NWO, DANS, universiteiten, RIVM, Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid (NCDD), het Netherlands eScience Center en SURF. Samen met andere participanten streeft de SIG Research Data naar samenhang in Nederlandse initiatieven op het gebied van kwaliteit, betrouwbaarheid, management en toegankelijkheid van data. Geïnteresseerd? Aansluiten bij deze en andere SIG's kan via de website. (*AvdK*)
www.surfspace.nl

Alle teksten onder één virueel dak

Het project 'Nederlab - een laboratorium voor onderzoek naar de veranderingspatronen in de Nederlandse taal en cultuur' gaat begin 2013 van start. In dit project werken het Meertens Instituut, Huygens ING, de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL), het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL), de Koninklijke Bibliotheek (KB) en verschillende universiteitsbibliotheken samen. Zij zullen alle Nederlandstalige teksten van de achtste eeuw tot nu verzamelen onder één virtueel dak. Geesteswetenschappers zullen vanaf eind 2014 via de Nederlab-website deze teksten kunnen doorzoeken en analyseren met binnen Nederlab ontwikkelde tekstanalysesoftware.
Nederlab wordt onder andere gefinancierd door NWO, KNAW, CLARIAH en CLARIN. De totale investering is vier miljoen euro. (*ER*)

Online toegang CBS microbestanden

Sinds kort is het mogelijk beveiligde microbestanden van het Centraal Bureau voor de Statistiek kosteloos uit het online archiveringssysteem EASY van DANS te downloaden. Beveiligde microbestanden zijn bestanden die zodanig bewerkt zijn dat herkenning van individuen en huishoudens uitgesloten is. Voorbeelden van deze bestanden zijn: Enquête Beroepsbevolking (EBB), Consumenten Conjuctuuronderzoek (CCO) en Leefsituatie Allochtone Stedelingen (LAS). Dit is onder andere het resultaat van de nieuwe overeenkomst tussen het CBS en DANS met als doel het beschikbaar stellen van CBS data voor wetenschappelijk onderzoek. (*JvdS*)
https://easy.dans.knaw.nl